

Litteratur.

STATISTISK BERETNING FRA LANDSNÆVNET FOR BØRNEFOR-
SORG FOR ÅRET 1948. København 1949. 37 sider.

Landsnævnet for børneforsorg har udsendt sin statistiske beretning for året 1948.

Af beretningen skal følgende fremhæves:

Antallet af børn, som er undergivet børneværnsudvalgenes forsorg som fjernet fra hjemmet, enten på grund af børnenes opførelse eller på grund af uheldige forhold i hjemmet, udgjorde ved udgangen af 1948 ialt: 9.395.

I 1948 blev der fjernet 1.768 børn, medens antallet af fjernede børn i 1947 var 1.610.

Der er som i de foregående år fjernet forholdsvis flere børn i hovedstaden end i landkommunerne; i 1948 fjernedes således i hovedstaden 0,32 % af samtlige børn under 18 år mod 0,07 % på landet. I provinsbyerne fjernedes i 1948 0,17 % af samtlige børn under 18 år. Forskellen i fjernelsestal for så vidt angår hovedstaden og provinsbyerne på den ene side og landkommunerne på den anden side må først og fremmest søges i, at fristelserne i hovedstaden og byerne er større, at der er større nød her og endelig, at man på landet mange gange har bedre forhåndskendskab til børnene og derfor større mulighed for at rette eventuelle uheldige forhold, uden at alvorligere indgreb fra børneværnsudvalgenes side bliver nødvendige.

Undersøgelsen af *fjernelsesårsagerne* viser, at i 1948 er knapt $\frac{3}{5}$ af børnene fjernet helt eller delvis på grund af deres eget forhold, medens resten er fjernet alene på grund af uheldige forhold i hjemmet.

Med hensyn til børnenes anbringelse ved *fjernelsen* kan følgende oplyses:

Optagelseshjem er — ligesom i de forudgående år — så langt det hyppigste anbringelsessted *straks ved fjernelsen*, idet i 1948 $\frac{3}{5}$ af børnene anbragtes her. Kun 8,3 % af de i 1948 fjernede børn anbragtes straks under frie forhold, som privat pleje, lære eller tjeneste. Man bør herved erindre, at optagelseshjemmene nærmest virker som et gennemgangssted, hvilket klart fremgår, når man ser på, hvorledes de børn, der ved begyndelsen af 1948 var anbragt udenfor hjemmet, var fordelt efter anbringelsessted. Her var forholdet det, at kun 16,4 % af børnene var anbragt i optagelseshjem, og 24,9 % af børnene i privat pleje, lære eller tjeneste. Af de øvrige børn var 23,4 % anbragt i børnehjem, 5,1 % i skolehjem, 6,4 % i ungdomshjem, 2,5 % i fredeshjem, 3,9 % i oplæringshjem, 3,7 % i særforsorgsinstitutioner og 13,7 % på anden måde (herunder 11,8 % hjemgivet på prøve).

Forældrene gav i 1948 i omtrent samme udstrækning som tidligere tilslutning til, at deres børn blev anbragt under børneforsorg, idet disses tilslutning til fjernelserne forelå i 70,8 % af fjernelsestilfældene.

Beretningen giver en række oplysninger om *tiltalefrafald og tiltale-
rejsninger overfor personer under 18 år*, som har gjort sig skyldig i strafbare handlinger.

I det alt overvejende antal tilfælde finder tiltalefrafald sted. Det samlede antal tiltalefrafald, der i årene op til 1940 svingede mellem 850 og 1.050 årlig, steg voldsomt under krigen og nåede i 1943 op på ca. 2.000. I 1948 har antallet af tiltalefrafald udgjort ca. 1.350. For ca. 80 % af tilfældene er tiltalefrafald betinget af, at den unge undergives børneforsorg — i en del tilfælde med anbringelse i opdragelseshjem som yderligere vilkår.

Antallet af tiltalerejsninger har kun været ringe i forhold hertil, idet det i 1948 kun udgjorde 27. Tallet har været synkende siden 1942, hvor det udgjorde 64. I en del af tilfældene er der givet en betinget dom eller dom om indsættelse i ungdomsfængsel.

H. Helweg: DEN RETSLIGE PSYKIATRI I KORT OMRIDS. Anden udgave. København 1949. Anmeldt af overlæge, dr. med. P. Dickmeiss.

Helwegs lærebog i retspsykiatri er nu efter 10 års forløb kommet i ny udgave. Fremstillingen er for de fleste afsnits vedkommende uændret fra 1. udgave; hvor det har været nødvendigt, er den dog udvidet og ført á jour.

I første afsnit, der er en almen fremstilling af strafferetlige forhold, polemiserer *Helweg* under omtale af strafegnethedsbegrebet (strl. § 17) med professor *Hurwitz*, der i et foredrag i Kriminologisk selskab i 1948 har gjort gældende, at afgørelsen om strafegnetheden må bero på, om man på dommens tidspunkt anser straf for et egnet middel eller ej, hvorved altså alene henses til straffens forventede virkning under hensyn til tiltaltes psyke. Heroverfor hævder *Helweg*, at man fra psykiatrisk side vanskeligt kan anerkende denne betragtning, »men må lægge afgørende vægt på, om den tilstand, den tiltalte i gerningsøjeblikket befandt sig i, var af en sådan beskaffenhed, at normal motivdannelse var udelukket eller dog svækket, og personen altså netop af sin abnormitet førtes til forbrydelse«. Når en psykiater henfører en observand til straffelovens § 17 og betegner ham som uegnet til påvirkning gennem straf, betyder det altså, at observanden på grund af en sjælelig afvigelse af mere varig art i gerningsøjeblikket ikke kan antages at have været ansvarlig for sine handlinger. Denne psykiske lidelse kan imidlertid meget vel tænkes at være blevet helbredt på tidspunktet for domfældelsen, idet der ofte kan gå adskillige måneder, inden denne finder sted. Som tænkt eksempel nævner *Helweg* en sexuel abnorm person, der har gjort sig skyldig i en seksualforbrydelse, men som inden dommen lader sig kastrere. Det må fra psykiatrisk synspunkt synes urimeligt ved dommen at betragte en sådan person som strafegnet, fordi han som følge af kastrationen nu ikke mere lider af den tidligere strafdiscalperende sexuelle abnormitet, der i sin tid var årsag til forbrydelsen.

Af andet nyt, der er medtaget i den nye udgave, kan under afsnittet om drankere nævnes omtalen af Voegtlin's afvænningskur og antabusbehandling. Medens Voegtlinkuren allerede er forladt efter fremkomsten af antabusbehandlingen, anfører *Helweg*, at det endnu ikke kan afgøres, hvorvidt antabusbehandlingen, der helst skal gennemføres ambulantly, er egnet til at indgå i de retslige reaktioner mod drankere. Dette er utvivlsomt rig-

tigt; foreløbig kan antabusbehandlingen kun betragtes som adjuvans til den almindelige social-pædagogiske behandling af drankeren, og hvor stor reel værdi, der kan tillægges den, må fremtidige erfaringer afgøre.

Under omtale af ungdomsfængslet slår *Helweg* til lyd for anskaffelse af særlige ungdomsfængselsafdelinger for sinker og psykopatiske unge. Alle, der til daglig arbejder med disse problemer, vil sikkert give *Helweg* ret i, at der her er en alvorlig brist i vore behandlingsmæssige muligheder overfor de unge lovovertrædere.

I den mere specielle del, hvor de retspsykiatriske problemer omtales for hver af de større grupper af psykisk abnorme, åndssvage, psykopater, sindssyge o. s. v., er afsnittet om psykopater en del omarbejdet og noget udvidet. I modsætning til 1. udgave omtales den sensitive og paranoiske psykopattypen samt kværlantforryktheden i direkte tilslutning til de øvrige psykopattyper, medens de mere specielle abnormtilstande, kleptomani, pyromani, dipsomani o. s. v. er udskudt til afsnittets slutning. Af nyt i afsnittet kan anføres omtalen s. 134—35 af den kritik af psykopatbegrebet som sådant, der har været rejst fra forskellige sider (*Kimberg, Bo Gerle*), gående ud på, at begrebet overhovedet ikke er anvendeligt. Efter *Helwegs* mening lægger de nævnte forfattere for ensidig vægt på påvirknings- og miliefaktoren. *Helweg* hævder, at den overordentlige forskellighed, hvormed personer reagerer på ensartet påvirkning, simpelt hen er uforklarlig, hvis man ikke antager et forskelligartet anlæg med deraf følgende forskelligartet reaktionsmulighed, og »det er den i uhensigtsmæssig retning afvigende anlægskombination, vi betegner psykopati«. *Helweg* fremhæver, at anlæggets betydning vanskeligt kan bestrides, og som betegnelse for dette grundanlæg kan begrebet psykopati ikke undværes.

Hvad psykoterapeutisk, specielt psykoanalytisk, behandling af seksuelt abnorme lovovertrædere angår, indtager *Helweg* den samme reserverede holdning som i 1. udgave og hævder, at kastration »foreløbig må siges at være den mest effektive og derfor den rationelle behandling« af disse personer, specielt recidivisterne.

De traumatiske hjernelæsioner får en noget bredere omtale i den nye udgave. De diagnostiske vanskeligheder omtales, og der gøres opmærksom på, at en postcommotionel psykisk forandring må være af betydelig styrke og karakteristisk i sit symptompræg samt vise tydelig tidsmæssig relation til traumet, dersom der skal tillægges den disculperende betydning.

I slutningen af bogen er medtaget et nyt lille afsnit om neurosernes strafferetlige betydning. Omend neuroserne i de fleste tilfælde ikke vil være strafdisculperende, kan de dog på mangfoldig måde influere på de pågældendes handlesæt og kan i sværere tilfælde, eller når de kombineres med andre lidelser, betinge strafuegnethed.

Helwegs retspsykiatri er baseret på hans overordentlig rige erfaring og båret af hans store interesse for emnet, og den er skrevet i hans sædvanlige klare, prægnante og letflydende stil. Som lærebog er den klassisk, og den bør læses og ejes af enhver jurist og læge, der beskæftiger sig med retspsykiatriske problemer; den er simpelt hen uundværlig for enhver, der overhovedet kommer i berøring med disse emner.

P. Dickmeiss.

Stephan Hurwitz: DEN DANSKE STRAFFERETSPLEJE, 2. udgave. G. E. C. Gad's forlag, København 1949. 867 sider. Anmeldt af byretsdommer *Theodor Petersen*.

Dette værks første udgave, der udkom i 1937—40, er udførligt anmeldt af landsdommer J. Scharling i *Nordisk Tidsskrift for Strafferet* 1941, side 119—134. Værket i sig selv tiltrænger derfor ingen introduktion. Forlængst har det blandt praktikere vundet anerkendelse som en ganske uundværlig håndbog i straffeprocessens teori og praksis.

I forordet til 2. udgave siges kort: Tekst og notestof er revideret og suppleret under hensyntagen til lovændringer, praksis og litteratur i det sidste tiår, dog at de midlertidige procesregler vedrørende retsopgøret efter besættelsen er holdt udenfor fremstillingen. Selvom der ikke indenfor dette åremål — således som ved tillægsloven af 1936 — er sket gennemgribende ændringer af dansk strafferetspleje, er det fortjenstfuldt, at forfatteren, der i mellemtiden har skiftet lærestol fra retspleje til strafferet, har fundet tid til at bringe sin fremstilling up to date. I teksten er afvigelserne fra den tidligere udgave — hvor ikke småændringer i loven har gjort det påkrævet — kun få, men i notestoffet, hvori er optaget alle de nyeste retsafgørelser, finder man vidnesbyrd om et flittigt studium af den nye svenske retsplejelov af 18. juli 1942 («Rättegångsbalken»). Det er i det hele interessant at se, hvor hyppigt forfatteren drager sammenligning med norsk og svensk ret, hvilket forøger værdien af hans bog også i vore nabolande. Måske aldrig før har forudsætningerne for et retssammenlignende studium af nordisk straffeprocess været så gode som nu, idet der også hos vore brødrefolk foreligger fuldt moderne fremstillinger, i Norge: *Skeie: Den norske straffeprocess, 1939*, og *Emil Stang: Rettergangsmåten i straffesaker, 1941*, og i Sverige — foruden justitiedepartementets i 1944 udgivne tekststudie af den nye retsplejelov — *Nils Dillén: Föreläsningar i straffprocessrätt enligt den nya rättegångsbalken, 1947*, og *Underrättsförfarandet enligt nya rättegångsbalken* utgivet av processnämnden, 1947.

Theodor Petersen.

Knud Waaben: BETINGEDE STRAFFEDOMME. En kritisk vurdering af dansk rets regler. Gyldendal. København 1948. 236 sider.

Forfatteren, der nu er sekretær i justitsministeriet og knyttet til Københavns Universitet som undervisningsassistent ved professoratet i strafferet, har med dette arbejde i en meget ung alder leveret en fremragende besvarelse af et prisspørgsmål i retsvidenskab og har herfor modtaget guldmedaljen med en særdeles anerkendende bedømmelse.

Emnet er af den største interesse med henblik på den aktuelle straffelovsreform og er som bekendt tillige centret for de internationale reformbestræbelser, idet UN's sociale råd netop har anordnet en verdensomspændende undersøgelse vedrørende de betingede dommes anvendelse og instituttets udbygning i kommende ret.

Waaben giver i sin bog indledningsvis en klar og god redegørelse for de i de forskellige retssystemer forekommende typer af doms- og eksekutioner.

tionsudsættelse, der sammenfattes under betegnelsen probation. Institutets udvikling og anvendelse i Danmark belyses under fuld udnyttelse af foreliggende, til dels mangelfulde statistiske data. En væsentlig del af fremstillingen er helliget det særlig efter den nyeste svenske lovgivning brændende spørgsmål om indførelse i dansk ret af en probationsform, hvorved fastsættelse af straffølger udsættes, indtil erfaringen i prøvetiden har godtgjort behovet for strafmæssig indskriden. I undersøgelsen inddrages spørgsmål om anvendelse af beslægtede reaktionsformer (tiltalefrafald, betinget løsladelse og benådning, m. v.). Undersøgelsen konkluderer i den opfattelse, at domsudsættelse har almindelige fortrin fremfor eksekutionsudsættelse og derfor burde foretrækkes som den principrigtige løsning, hvis man stod overfor det alternativ at skulle vælge mellem det ene eller det andet af disse systemer. Spørgsmålet er imidlertid, om ikke en dobbeltsporet ordning, som den navnlig kendes i USA og Sverige bør foretrækkes, således at domstolene får et mere eller mindre frit valg mellem de to muligheder. Forf. underkaster dette spørgsmål en indgående og moden behandling (s. 120 ff), idet de special- og generalpræventive hovedhensyn vurderes særskilt i relation til forskellige grupper af lovovertrædere. Han finder med rette domsudsættelsen særlig vel motiveret overfor de psykisk abnorme og de unge under 21 år. Men særlig under henvisning til Englands eksempl er han dog mest tilbøjelig til at udstrække det samme princip til alle andre lovovertrædergrupper og ender således i en enheds-løsning, der bryder med det nugældende princip i dansk straffelov. Han er dog klar over, at et så radikalt standpunkt ikke har store udsigter til foreløbig at kunne gennemføres i den praktiske lovgivningspolitik.

I den resterende del af værket belyses meget grundigt og meget klart den betingede doms forudsætninger personelt og med hensyn til lovovertrædelsens art og grovhed og de til dommen knyttede vilkår m. v. Denne del af arbejdet er af direkte praktisk betydning med henblik på anvendelsen af betinget dom efter gældende ret. Der foreligger her en fremstilling, som forener kravene til en universitetsafhandling med en håndbogsmæssig værdi. Det må anbefales enhver, der i praksis har med betingede domme og med betinget domfældte personer at gøre, at sætte sig ind i denne fremstilling. Også for det kommende lovgivningsarbejde må undersøgelsen med dens gennemførte retssammenligning og grundige materiale-samling betegnes som værdifuld.

Når hele problemkredsen omkring den betingede dom — forhåbentlig i en ikke fjern fremtid — tages op til en kommissionsbehandling i Danmark, vil praktiske erfaringer og processuelle hensigtsmæssighedshensyn sikkert komme til at spille en større rolle, end de efter sagens natur har kunnet gøre i Waabens bog. Men den teoretiske undersøgelse, han har gennemført, vil være et velegnet grundlag for de legislatoriske drøftelser. Og teorien er her langt fra at være grå. Det må forundre, i hvilken grad en ung skribent uden direkte kriminalistisk livserfaring her har været i stand til at leve sig ind i de forhold, han behandler, således at teorien har fået nær føling med de praktisk relevante hensyn.

Stephan Hurwitz.

Honkasalo, Br.: SUOMEN RIKOSOIKEUS (Finlands straffrätt), II, Allmänna läror. 268 sid. Helsingfors 1949.

I bokhandeln har sedan sommaren 1949 funnits tillgänglig andra delen av professor Honkasalos ovan angivna, på finska skrivna verk, vars första del är anmäld i denna tidskrift detta år s. 78 f. Uti den nyss utgivna andra delen framställas de centrala straffrättsliga problem, vilka innefattas i och sammanhånga med skuldbegreppet, kausaliteten och imputationen, allt det som objektivt och subjektivt konstituerar, utesluter eller förminskar det kriminella ansvaret. Just på dessa områden är Honkasalos arbete värt allt erkännande på grund av dess grundlighet och genom framställningen ådagalagd modern inställning till de spörsmål, som av honom behandlats. Trots det att den finländska positiva straffrätten i flere hänseenden framstår som något efterbliven — vilket är en naturlig följd därav att Finlands strafflag av 1889 och 1894 i flere viktiga delar icke moderniserats — har Honkasalo dock förmått förläna sin framställning nutida aspekt.

Inom imputationsläran äro de olika skuldgraderna dolus och culpa inbördes klart avvägda. Med mycken grundlighet är målsägarebegreppet dissekerat och dess konsekvenser framhävda. Därefter undersökes brottsförberedelsen och -försöket och klarlägges dessas straffansvar. Delaktighetsläran och delaktighetens olika formationer äro sedan ingående behandlade. Så även till slut brottskonkurrensen och dennas varianter.

Som totalomdöme kan utsägas, att den nu publicerade andra delen av professor Honkasalos stora verk avsevärt berikat den finländska litteraturen över Finlands straffrätt. Beklagligt är att blott de, som beherska finska språket, kunna tillgodogöra sig resultatet av Honkasalos forskarmöda.

O. Hj. Granfelt.

Thorsten Sellin m. fl.: JUVENILE DELINQUENCY (The Annals of The American Academy of Political and Social Science, januar 1949). Philadelphia 1949. 178 sider.

John R. Ellingston: PROTECTING OUR CHILDREN FROM CRIMINAL CAREERS. Prentice Hall, Inc. New York 1948. 374 sider.

Litteraturen om ungdomskriminaliteten har efterhanden antaget et saadant omfang, at en udvælgelse er særdeles paakrævet for den, der vil beskæftige sig med dette centrale problem. Bibliografisk vil man iøvrigt kunne hente udmærket vejledning i *P. S. de Q. Cabot: Juvenile Delinquency, A Critical Annotated Bibliography, New York 1946 (972 numre!)*. Her skal opmærksomheden imidlertid navnlig henledes paa januarnumret af ovennævnte amerikanske tidsskrift, hvor professor *Sellin* har samlet et fyldigt materiale om spørgsmaalet; en noget tilsvarende publikation er tidligere (1942) med *Sellin* — samt *William Healy* og *Sanford Bates* m. fl. — som medarbejdere udsendt som et specialnummer (vol. IX, nr. 4) af *Law and Contemporary Problems, The Duke University School of Law*, og det nu udsendte skrift fremtræder faktisk som en videreførelse heraf.

Hovedopmærksomheden samler sig her saa ganske afgjort om en rede-gørelse af *Edwin Powers* for resultaterne af en vældig undersøgelse, The

Cambridge-Somerville Youth Study, der i sin tid blev startet af nævnte Cabot. Undersøgelsen har strakt sig over en periode af 8 aar, 75 mennesker har været beskæftigede derved, og rapporterne fylder 22.000 sider. Medens en drengegruppe igennem disse aar erholdt vejledning af personlige raadgivere, der var dem attachederede, har en tilsvarende kontrolgruppe faaet lov til at sejle deres egen sø og synes desuagtet at have klaret sig lige saa godt som den behandlede gruppe.

Andre artikler i samme nummer er skrevet af *Mc Kay* (The Neighborhood and Child Conduct) og af den emigrerede *Karl Birnbaum* (A Court Psychiatrists View of Juvenile Delinquents).

Foruden nævnte skrift kan der ogsaa være god grund til at antegne *John R. Ellingston*: Protecting Our Children from Criminal Careers. Ellingston, der var medarbejder ved Duke University's publikation, har været knyttet til The Youth Correction Authority Program og The American Law Institute og har navnlig ogsaa været med til i Californien at føre dette program ud i livet. Der gives her en aldeles fortrinlig redegørelse for realisationen af et saadant projekt og for de erfaringer, man har indvundet. Det er vanskeligt ikke at lade sig rive med under læsningen af denne »dramatic story«, som den kaldes paa smudsomslaget, og man anbefaler den med tryghed, omend nogle af bogens læsere maaske vil være mere kritiske end dens forfatter.

Louis le Maire.

Albert Deutsch m. fl.: SEX HABITS OF AMERICAN MEN. Prentice-Hall. New York 1948. 244 sider. — Anmeldt af adjunkt, cand. mag. *Niels Heltberg.*

Da den så berømte Kinsey-rapport hovedsagelig var et tabel-værk, har den fået talrige fortolkende værker i sit følge, værker, der udlæste, kommenterede og kritiserede rapporten. Mest autoritativ blandt dem synes en bog at være, der under redaktion af *Albert Deutsch* rummer bidrag af en lang række videnskabsmænd og forskere, professorer og ledere af videnskabelige institutter, især medicinere og jurister. — Af bogens kapitler skal der her gøres rede for et enkelt: Rapportens forhold til juraen, skrevet af *Morris Ploscowe*, dommer i New York og docent i jura ved New York Universitetets juridiske fakultet.

Det må bemærkes, at Ploscowe til at begynde med går ind for Kinsey's sensationelle påstand om, at 95 % af U. S. A.'s mandlige, hvide befolkning har gjort sig skyldig i noget, der efter loven må karakteriseres som sædelighedsforbrydelse. Fejlen er den, at de forskellige staters straffelovgivning er så forskellig, at hvad der i en stat er en forbrydelse, er strafrit i en anden. Men det er rigtigt, at i visse stater er lovgivningen så skrap og så kristeligt præget, at alt sexuel samkvem, der ikke sker inden for ægteskabet og har børneavl som formål, er strafbart. (Med henblik på slige stater siger forf. senere, at intetsteds i verden har der været så stor en iver efter at regulere moralen ved hjælp af straffelove som i U. S. A.). Ugifte, fraskilte og enkemænd er henvist til afholdenhed eller onani, og oral erotik, selv når den bedrives med ens ægtefælle, er tilsvarende strafbar.

For at bevise bruddet mellem loven i disse stater og almindelig praxis skal der fra Kinsey-rapporten citeres nogle tal: 67 % af gymnasie-ungdommen og 98 % af det, der svarer til folkeskole-ungdommen har haft deres erfaringer før ægteskabet — her og i det følgende gælder talangivelserne hvide mænd — henholdsvis 30 % og 45 % af de gifte har forbindelser uden for ægteskabet; gennemsnitlig 17 % — og iblandt landbougdommen indtil 65 % — har gjort sig skyldig i crimen bestiale. Og i modsætning til hvad der var tilfældet med en anden umulig lov, forbudsloven, håndhæves lovens bestemmelser enten slet ikke eller også i meget beskedent omfang. Men mens f. eks. Massachusetts følger den her skitserede fremgangsmåde, overlader staten New York o. a. ethvert samkvem mellem ugifte over barnalderen til morallovenes bedømmelse. Så bliver det et spørgsmål, hvad der må forstås ved »barnealderen«; her er der et vidt spring mellem Georgia's 14 år og Tennessee's 21 år.

Rapporten understreger den gifte mands hang til at strejfe uden for det ægteskabelige leje. Men her er delinkventerne ilde farne, hvis de lever i en »uheldig« stat: Visse stater anklager begge parter for hor, andre kun den gifte part, andre igen kun kvinden, og atter andre den samme person, men kun hvis hun er gift. — På samme måde varierer lovenes bedømmelse i de forskellige stater af samkvem mellem fjernere beslægtede; enkelte for-dømmer på det strengeste forhold mellem svoger og svigerinde.

Det førømtalte brud mellem lov og praksis ses for eks. i staten New York tydeligst ved et bestemt forhold: Hundreder af ægteskaber opløses årligt ad juridisk vej. Imidlertid er ægteskabsbrud den eneste basis for opløsningen, så at hver bevilget skilsmisse faktisk burde følges af en anklage mod skilsmisse-kandidaterne for ægteskabsbrud. Men der har ikke foreligget nogen sådan i New York i årevis. Og på samme måde er det gennemsnitlige, årlige antal af domme i sodomi-sager 139,6 — i en befolkning på over 8 millioner!

Det er altså indlysende ud fra Kinsey-rapportens tal, at lovene har lagt for tung en byrde på domstolene, og at reformatoren først må afgøre, hvad slags sexuel adfærd der er strafværdig. Der er nok af gebeter tilbage: Voldtægt, incest, forførelse af mindreårige osv. Også prostitutionen kommer ind herunder; den prostituerede er en trusel mod sundheden og har alfonser og bordelværtinder i sit følge og kommer ofte ind på tyveribanen. Hvad homosexualisme angår foreslår Ploscowe for fuldt alvor at overlade den slags sager til gejstlige retter.

En af de vigtigste konklusioner, som Kinsey-rapporten leder frem til, er, at gennemsnitssexualforbryderen i amerikansk forstand ikke er et udyr, hvoraf Ploscowe drager den slutning, at straffene bør mildnes, ikke selvfølgelig for voldtægt o. lign. — for hvilken forbrydelse straffen går op til 99 års fængsel (Montana) eller døden — men for frivillige forbindelser mellem unge mennesker på f. eks. under 18 år. Som det er nu, blev 65 % af de individer, der i New York blev anklaget for seksuelle forbrydelser, blot dømt for overtrædelser af politivedtægten (misdemeanours), d. v. s. at strafskyldigheden afhænger af, om den anklagede kommer for en liberal

dommer eller en dommer, der betragter enhver sexuel gerning uden for ægteskabet som en last. — En anden, for skilsmisse-domstolene vigtig konklusion, som dog blot er en konstatering af noget længe anet, er, at manglende sexuel tilpasning er en væsentlig faktor i langt de fleste — indtil 75 % — skilsmissesager. Hvis en sagfører overhovedet kan yde noget værdifuldt i slige tilfælde, må det i hvert fald være ud fra almenmenneskelig, ikke ud fra juridisk viden; Kinsey-rapporten kan bestyrke ham heri, idet den netop hævder, at intet er vigtigere for et ægteskabs beståen end den faste beslutning hos de pågældende om, at *deres* ægteskab skal vare ved. Men kun en klinisk undersøgelse af de ægteskabelige vanskeligheder kan afgøre, om en sådan beslutning kan vækkes hos parret, og derfor — foreslår Ploscowe — bør en skilsmissemønstol have psykiatikere, socialarbejdere og ægteskabsrådgivere knyttet til sig og ikke blot lytte til lønede advokaters taler.

Sluttelig diskuterer Ploscowe problemet uægte børn. Mens der ingen tvivl er om barnets legale status, såfremt forældrene gifter sig, er det mere problematisk med dets stilling, hvis dets forældre ikke ægter hinanden. I følge *common law* var ingen ansvarlig for det eller over for det; det var ikke i slægt med nogen, arvede ingen. Nu kan, i ca. halvdelen af staterne, barnet legitimeres enten ved at forældrene gifter sig, eller ved at faderen anerkender, eventuelt adopterer det. — Men sker dette ikke, arver barnet ikke faderen, og denne er som regel ikke pligtig til at underholde det. Man må håbe, at når rapportens oplysninger om det meget store antal uægte børn bliver kendt, vil det resultere i en omfattende ændring i de herhen hørende bestemmelser.

Niels Heltberg.

Bechhofer Roberts: FAMOUS AMERICAN TRIALS. Leith Hill Edition. Jarrolds Publishers Ltd. London 1947. 203 sider.

Den kendte engelske litterat *Bechhofer Roberts* («Ephesian»), hvis produktion spænder over romaner, skuespil, biografier m. v., udgav i 1933 en række essays over amerikansk retspleje under titlen *The New World of Crime*. Bogen er i 1947 blevet optrykt i den bekvemme og relativt prisbillige Leith Hill Edition under det nye og bedre navn *Famous American Trials*.

Det udvalg af straffesager, som forfatteren her gennemgår, spænder over 12 særlig berømte retstilfælde fra hekseprocessen i Salem i 1692 til Sacco-Vanzetti sagen og sagen mod de unge Chicago-mordere Loeb og Leopold i 1920'erne.

Referatet af disse retstilfælde er forbilledligt. De relevante momenter fremdrages kort og koncist og advokaturen — som forf. åbenbart omfatter med en særlig levende interesse — belyses gennem fint udvalgte citater. Stilistisk er fremstillingen både elegant og spændende, krydret af en hvas, meget britisk humor. Så levende og kyndigt kan altså retssager refereres, når de kommer under den rette pen.

Stephan Hurwitz.

Norwood East: SOCIETY AND THE CRIMINAL. His Majesty's Stationery Office. London 1949. 315 sider.

Blandt kriminologisk orienterede læsere behøver *Norwood East* ingen nærmere præsentation. Paa engelsk fængselsvæsen og retspsykiatri har han haft en betydelig indflydelse, og hans skrifter har i de senere aar fundet mange læsere i de skandinaviske lande. Udsendt gennem selveste Home Office foreligger nu hans seneste bog om »Society and the Criminal«.

Det skal ikke nægtes, at denne bog i visse henseender er en skuffelse, ogsaa fordi halvdelen af de deri indeholdte artikler har været publiceret tidligere (to af de mest omfangsrige endda i bogform, nemlig som bidrag til samleværket »Mental Abnormality and Crime«, lige udkommet i nyt optryk). East skriver da ogsaa selv i sin indledning, at disse essays repræsenterer nogle af »the stepping stones over which I have travelled towards a better understanding of crime and criminals«. Tilmed faar man indtrykket af, at denne rejse har været foretaget i et ret adstadigt tempo, og man kan undervejs nikke genkendende til problemer, der i andre lande er ved at miste aktualitetens friskhed.

Blandt de afsnit, der læses med betydelig interesse, er en artikel om »Crime, Senescence and Senility« (jfr. statsadvokat *Trolle's* artikel her i tidsskriftet); indgaaende drøftes ogsaa psykopatspørgsmaalet (lidet givende) og morderens psykologi. Mest bemærkelsesværdige er dog maaske forfatterens mere almene synspunkter angaaende lægens stilling indenfor strafferetsplejen. Ikke blot tager han afstand fra den tanke, at mentalabnormiteterne skulle spille en afgørende rolle, men han er endog en saa ivrig talsmand for de retlige synspunkter, at replikerne vendes polemisk imod hans egen stand. »Incorrect diagnoses are sometimes made regarding the mental condition of accused persons as a result of placing undue reliance upon hearsay, upon incomplete documentary evidence, and upon academic theories.« »It is an added misfortune that many mastermen of psychiatry are so actively engaged that they seldom have time to spare to stand back from their work, like the painter at his easel, and consider whether it is good.« Det ville en jurist have næret betæneligheder ved at sige.

Louis le Maire.

DIE PROPHYLAXE DES VERBRECHENS. Herausgegeben von Heinrich Meng. Unter Mitwirkung von S. Frank, A. Kielholz, C. A. Loosli, H. Meng, P. Reiwald, A. Repond, E. Rotten. Mit 17 Abbildungen. Benno Schwabe & Co. Verlag. Basel. 1948. 568 sider.

I dette stort anlagte schweiziske værk behandler en række læger og enkelte jurister og pædagoger kriminalitetsproblemer særlig med henblik på forebyggende behandling (profylakse). Synspunkterne er ganske overvejende præget af den psykoanalytiske skoles teorier. For dem, der ønsker et nærmere kendskab til denne skoles syn på forbrydelsernes forudsætninger og midlerne til sanering, er bogen anbefalelsesværdig læsning. Indenfor den ramme, som en psykoanalytisk dogmatik fastsætter, indeholder værket instruktive redegørelser, interessante sygehistorier og righoldige litteraturhenvisninger.

Som det desværre ofte er tilfældet i samleværker er bidragene af ujævn værdi, og det er ikke lykkedes at knytte dem sammen til en systematisk tilfredsstillende helhed. Det til bogen knyttede billedmateriale har en ganske tilfældig karakter.

En af de mest omfattende af bogens syv afhandlinger hidrører fra privadocent ved Genève's universitet, dr. jur. *Paul Reiwald*, der behandler emnet: »Verbrechensverhütung als Teil der Gesellschaftspsychohygiene«, eller med en til dansk omformet titel: Kriminalitet og mentalhygiejne. Dr. Reiwald, der er tidligere forsvarsadvokat, er en meget interessant forfatter. Anmelderen har tidligere henledt opmærksomheden på hans i 1948 udgivne bog *Die Gesellschaft und ihre Verbrecher*, hvis hovedindhold sammenfattes i det her foreliggende arbejde. Et grundtema hos denne forfatter er, at opmærksomheden i første række bør rettes på de sjælelige mekanismer, ikke hos lovovertrederen, men hos det samfund og de samfundsrepræsentanter, der kræver ham straffet. Det er forf.'s stadig udtalte thesis, at de i samfundsmajoriteten tilstedeværende aggressive kræfter i deres søgen efter et objekt projicerer deres had- og hævnfølelser på »forbryderne« som mindretalsgruppe og derfor dybest set, ubevidst, slet ikke er interesseret i kriminalitetens afskaffelse, men i dens opretholdelse. Bevisførelsen for denne thesis lader nægtelig meget tilbage at ønske, men forfatterens udviklinger både på dette og andre punkter er inciterende læsning.

Af bogens øvrige bidrag — om unge berigelsesforbrydere af god familie, behandlingen af ungdomskriminaliteten, forbrydelsesforhindring hos psykisk abnorme og seksuelt abnorme, reform af anstaltsbehandlingen, samt mere almindelige betragtninger om kriminalitetens mentalhygiejne (bekæmpelse af de sjælelige fejludviklinger, der rummer tendens til kriminalitet) — kan her kun fremhæves psykiateren, dr. *Arthur Kielholz'* redegørelse for kriminalitetsproblemerne omkring psykosier og perversioner.

Stephan Hurwitz.

Richard Busch: MODERNE WANDLUNGEN DER VERBRECHENSLEHRE. J. C. B. Mohr (Paul Siebeck). Tübingen 1949. 44 sider.

I serien *Recht und Staat in Geschichte und Gegenwart* har professor ved universitetet i Bonn *Richard Busch* offentliggjort en tiltrædelsesforelæsning om forbrydelsesbegrebet. Overfor den klassiske strafferetsdogmatiks sondring mellem forbrydelsens ydre eller objektive side og dens indre eller subjektive side med dens forholdsvis simple skyldbegreb stilles de senere årtiers mere komplicerede opfattelser af forbrydelsesbegrebet. Udviklingen i tysk teori fra et rent psykologisk til et overvejende normativt skyldbegreb belyses, og læren om subjektive elementer i det tidligere rent objektivt definerede gerningsindhold fremdrages stærkt. Med udgangspunkt i denne lære gør forfatteren sig til talsmand for den såkaldte *finale handlingslære*. Efter denne lære kan handlingens formål ikke skilles fra dens objektive fremtræden. Det kriminelle forsæt må ses som et subjektivt element i selve handlingen og dens retstridighed, ikke som et derfra forskelligt skyldelement. Skyldlæren kommer da alene til at angå spørgsmålet